

МАКЕДОНСКИ

ENGLISH

GEN 3 УСЛУГИ**GEN 3 SERVICES****GEN 3.1 Услуги за воздухопловно информирање****GEN 3.1 Aeronautical information services****GEN 3.1.1 Одговорна служба****GEN 3.1.1 Responsible service**

Услугите за воздухопловно информирање ги дава АД М-НАВ, Служба за воздухопловни информации (AIS).

Aeronautical information services are provided by Aeronautical Information Service (AIS), which is part of M-NAV GOJSC.

Системот за управување со квалитет на АД М-НАВ е сертифициран согласно ISO 9001 стандардите.

Quality management system of M-NAV GOJSC has been certified according to the requirements of ISO 9001.

Меѓународното NOTAM биро е составен дел од AIS. Единиците на Аеродромското биро на КЛ (ARO), се составни делови од AIS. Единиците на Аеродромското биро на КЛ (ARO) даваат услуги на меѓународните аеродроми Скопје и Охрид.

International NOTAM Office (NOF) is integral part of AIS. ATS reporting offices (ARO) are integral part of aerodrome control service units at Skopje and Ohrid international aerodromes.

Службата за воздухопловни информации (AIS) го обезбедува протокот на информации неопходни за безбедно, редовно и ефикасно одвивање на меѓународниот и домашниот воздушен сообраќај во рамките на својата зона на надлежност.

AIS ensures the flow of information necessary for the safety, regularity and efficiency of international and domestic air navigation within the area of its responsibility.

3.1.1.1 AIS**3.1.1.1 AIS**

Адреса: М-НАВ
Служба за воздухопловни информации
Босфор 7, Мралино
1041 Илинден
Република Северна Македонија
Тел.: ++ 389 2 314 81 59 / 314 81 63
Факс: ++ 389 2 311 20 26
AFTN: LWSKYOYX
Email: aismac@mnavigation.mk

Address: M-NAV
Aeronautical Information Services
Bosfor 7, Mralino
1041 Ilinden
Republic of North Macedonia
Phone: ++ 389 2 314 81 59 / 314 81 63
Fax: ++ 389 2 311 20 26
AFTN: LWSKYOYX
E-mail: aismac@mnavigation.mk

Работно време: од понеделник до петок 06:30-14:30 (во летниот период 05:30-13:30); со исклучок на државните празници

Operational hours: Monday–Friday 0630–1430 (0530–1330 during Summer time); HOL excluded

3.1.1.2 Меѓународна канцеларија NOTAM**3.1.1.2 International NOTAM Office (NOF)**

Адреса: Служба за воздухопловни информации
Меѓународно NOTAM биро
Босфор бр.7, Мралино
1041 Илинден
Република Северна Македонија
Тел.: ++ 389 2 314 81 27/314 81 54
Факс: ++ 389 2 314 81 30
AFTN: LWSKYNXX
E-mail: notam@mnavigation.mk

Address: Aeronautical Information Services
International NOTAM Office
Bosfor Nr 7, Mralino
1041 Ilinden
Republic of North Macedonia
Phone: ++ 389 2 314 81 27 / 314 81 54
Fax: ++ 389 2 314 81 30
AFTN: LWSKYNXX
E-mail: notam@mnavigation.mk

Работно време: H24

Operational hours:H24

Услугите кои се даваат се во склад со одредбите пропишани во ICAO Annex 15 – Услуги на воздухопловно информирање

The services are provided in accordance with the provisions contained in ICAO Annex 15 – Aeronautical Information Services.

GEN 3.1.2 Област на одговорност**GEN 3.1.2 Area of responsibility**

AIS е одговорен за прибирање и објавување на информации кои доаѓаат од територијата на Република Северна Македонија, односно информации кои се донесуваатна воздушниот простор кој паѓа под надлежност на АД М-НАВ.

AIS is responsible for the collection and dissemination of information for the territory of the Republic of North Macedonia, i.e. for the airspace under the responsibility of M-NAV, GOJSC.

GEN 3.1.3 Публикации за воздухопловството

Воздухопловните информации се објавуваат преку Интегрираниот пакет за воздухопловно информирање (IAIP), кој се состои од:

- Зборник на воздухопловни информации (AIP);
- Амандмани на AIP (AIP AMDT);
- Додатоци на AIP (AIP SUP);
- NOTAM и информативни билтени пред летот (PIB);
- Воздухопловни циркулари (AIC);

AIP, AIP AMDT, AIP SUP и AIC серија A се објавуваат во електронска форма.

NOTAM известувањата се издаваат преку фиксна воздухопловна врска (AFS), додека информативни билтени пред летот (PIB) се достапни во Аеродромските бироа на КЛ.

Сите елементи на IAIP се достапни во Европската база на воздухопловни информации (EAD) на следната интернет адреса:

www.ead.eurocontrol.int

3.1.3.1 Зборник на воздухопловни информации (AIP) и поврзана услуга за измена

AIP е основен воздухопловен документ кој пред се е наменет да ги задоволи барањата за размена на воздухопловни информации од траен карактер, како и информации за долготрајни промени кои се неопходни за безбедно одвивање на меѓународниот и домашниот воздушен сообраќај.

AIP на Република Северна Македонија е објавен во еден том со двојазичен текст, македонски и англиски јазик.

Амандмани на AIP (AIP AMDT)

Амандманите на AIP се издаваат во вид на нови електронски страни (.pdf) кои служат за замена на постоечки страни.

Се издаваат два вида на AIP AMDT

- Обичен AIP амандман (AIP AMDT) – кој се издава два пати месечно (секој 1-ви и секој 15-ти ден во месецот), се означува со насловна страна во зелена боја во хартиена форма, вклучува промени кои стапуваат на сила на означениот датум;
- AIRAC AIP амандман (AIRAC AIP AMDT) – кој се издава согласно AIRAC циклусот, се идентификува со розева насловна страна во хартиена форма означена со акронимот AIRAC, и содржи важни трајни промени од оперативен карактер во AIP, кои стапуваат на сила на наведениот AIRAC датум

GEN 3.1.3 Aeronautical publications

The aeronautical information is provided in the form of the Integrated Aeronautical Information Package (IAIP) consisting of the following elements:

- Aeronautical Information Publication (AIP);
- Amendments to the AIP (AIP AMDT);
- Supplements to the AIP (AIP SUP);
- NOTAM and Pre-flight Information Bulletin (PIB);
- Aeronautical Information Circulars (AIC);

AIP, AIP AMDT, AIP SUP and AIC series A are published in electronic AIP form – eAIP.

NOTAM's are issued via the Aeronautical Fixed Service (AFS), while pre-flight information bulletins (PIB) are available at AROs.

All elements of AIP are also available in the European AIS Database (EAD) and can be accessed through following website address:

www.ead.eurocontrol.int

3.1.3.1 Aeronautical Information Publication (AIP) and related amendment service

The AIP is the basic aviation document intended primarily to satisfy international requirements for the exchange of permanent aeronautical information and long duration temporary changes essential for safe conduct of international and domestic air traffic.

AIP North Macedonia is published in one volume with bilingual text, in Macedonian and English.

Amendment service to the AIP (AIP AMDT)

Amendments to the AIP are made by means of new or replacement electronic(.pdf) pages.

Two types of AIP AMDT are produced:

- regular AIP amendment (AIP AMDT) – issued twice a month (every 1st and 15th day), and are identified by a green cover paper sheet, incorporate permanent changes into the AIP on the indicated publication date;
- AIRAC AIP amendment (AIRAC AIP AMDT) – issued in accordance with the AIRAC system and identified by a pink cover sheet (in paper) and the acronym AIRAC, incorporates operationally significant permanent changes into the AIP on the indicated AIRAC effective date

МАКЕДОНСКИ

ENGLISH

Насловната страна на AIP AMDT содржи краток опис на промените кои се објавуваат со амандманот. Новите информации кои се внесени, се означуваат со вертикална линија до делот од текстот кој се менува/дополнува, на страницата на која се објавени информациите.

Секоја страна на AIP и секоја страна со која се врши замена/дополнување на AIP по пат на амандман, вклучувајќи ја и насловната страна на амандманот се означени со датум. Страните кои се објавуваат со AIP AMDT го содржат датумот на публикување, додека страните кои се објавуваат со AIRAC AIP AMDT го содржат ефективниот датум на AIRAC AIP AMDT. Секоја насловна страна вклучува референца до NOTAM, AIP SUP или AIC, доколку ги има, и означува дека тие се внесени и истовремено поништени со објавениот AIP AMDT.

Секој AIP AMDT и секој AIRAC AIP AMDT се означени со сериски број од две неповрзани серии

3.1.3.2 Додатоци на AIP (AIP SUP)

Привремените промени на содржината објавена во AIP, кои се на сила три (3) или повеќе месеци, како и промените кои содржат голема количина на текст или графика со кои привремено се дополнува содржината на AIP, се објавуваат со AIP SUP. Привремените промени во содржината на AIP кои се од оперативно значење се објавуваат во согласност со AIRAC циклусот на датуми кои се определени со овој систем на објавување, и се јасно означени со акронимот AIRAC AIP SUP.

AIP SUP во хартиена форма се вметнуваат на почетокот на AIP како прв дел во корицата на AIP.

AIP SUP се печатат на хартија во жолта боја со цел да бидат подобро воочени и јасно да се разликуваат од останата содржина на AIP. На секој AIP SUP (обичен или AIRAC) му се доделува сериски број базиран на годината во која се издава. AIP SUP се чува во AIP се додека неговата содржина е на сила. Времетраењето на содржината на AIP SUP, доколку е постои, вообичаено е означена во самиот AIP SUP. Во одредени случаи, промена на времетраењето или содржината на AIP SUP може да се објави со NOTAM.

Контролна лист на валидни AIP SUP за тековниот месец е вклучена во Контролната листа на NOTAMI.

3.1.3.3 Воздухопловни информативни циркулари (AIC)

Воздухопловни информативни циркулари (AIC) содржат информации за долгорочни предвидувања кои се однесуваат на промени во легислативата, прописите, процедурите и средствата; препораки и информации од советодавеен карактер кои се можат да влијаат на безбедноста на летањето; информации, известувања од советодавен карактер од техничка, легислативна или административна природа.

AIC се издаваат во една серија, серија A, која содржи информации кои се релевантни за меѓународниот воздушен сообраќај. AIC од серија A се дистрибуираат меѓународно.

A brief description of the subjects affected by the amendment is given on the AIP AMDT cover sheet. New information included on the AIP pages (in printed and pdf form) is annotated or identified by a vertical line in the left margin of the change/addition.

Each AIP page and each AIP replacement page introduced by an amendment, including the amendment cover sheet, are dated. The publication date is stated for a regular AIP AMDT and the AIRAC effective date for an AIRAC AIP AMDT. Each AIP AMDT cover sheet includes references to NOTAM, AIP SUP or AIC, if any, and means that they have been incorporated by the AIP AMDT and are consequently cancelled.

Each AIP AMDT and each AIRAC AIP AMDT are allocated consecutive separate serial numbers.

3.1.3.2 AIP Supplements (AIP SUP)

Temporary changes of long duration (three months and longer) and information of short duration which consists of extensive text and/or graphics, supplementing the permanent information contained in the AIP, are published as AIP supplements (AIP SUP). Operationally significant temporary changes to the AIP are published in accordance with the AIRAC system and its established effective dates and are identified clearly by the acronym AIRAC AIP SUP.

AIP SUP in printed form should be held in the beginning of AIP as the first item in an AIP binder.

AIP SUP are printed on yellow paper in order to be conspicuous and to stand out from the rest of the AIP. Each AIP SUP (regular or AIRAC) is allocated a serial number which is consecutive and based on the calendar year. An AIP SUP is kept in the AIP as long as all or some of its contents remain valid. The period of validity of the information contained in the AIP SUP, if the period is defined, is normally given in the supplement itself. Alternatively, possible changes concerning the period of validity or contents may be issued by NOTAM.

The checklist of valid AIP SUP is issued through the Monthly list of valid NOTAM series A.

3.1.3.3 Aeronautical Information Circulars (AIC)

The Aeronautical Information Circulars (AIC) contain information on the long-term forecast of any major change in legislation, regulations, procedures or facilities; information of a purely explanatory or advisory nature liable to affect flight safety; and information or notification of an explanatory or advisory nature concerning technical, legislative or purely administrative nature.

AIC are issued in series A, and contains information affecting international civil aviation and is given international distribution

МАКЕДОНСКИ

ENGLISH

Секој АИС се означува со реден сериски број проследен со годината во која е издаден. Годината се означува со четворцифрен број (пр. АИС А1/2020)

Чек-листа на важечките циркулари се издава минимум еднаш годишно, на крајот на годината.

3.1.3.4 NOTAM и информативни билтени пред летот (PIB)

NOTAM содржи информации кои се однесуваат на воспоставување, повлекување, состојба или значајни промени кај уредите, услугите и процедурите или информации за ризични околности, чие навремено проследување е од значење за персоналот во воздухопловството.

Текстот на секој NOTAM содржи информации прикажани редоследно согласно ICAO NOTAM форматот. NOTAM се составува со користење на унифицирана фразеологија пропишана за ICAO NOTAM форматот, надополнета со кратенки, ознаки, идентификатори, дезигнатори, повикувачки ознаки, фреквенции, цифри и употреба на едноставен јазик.

NOTAM-ите се издаваат во две серии, А и S.

NOTAM-ите од серија А се дистрибуираат меѓународно и содржат информации кои се битни за сите летови кои се одвиваат на или преку територија на Скопје FIR.

NOTAM-ите серија S – SNOTAM се дистрибуираат меѓународно и содржат информации кои се однесуваат на присуство на снег, лапавица и мраз на поврчините на кои се одвива движењето на воздухопловите. SNOTAM се составуваат во согласност со ICAO Annex 15, Appendix 2 и PANS-AIM, Doc 10066, Appendix 4, за секој меѓународен аеродром засебно (Скопје и Охрид). Серискиот број на SNOTAM-от се ресетира на почетокот на секоја календарска година почнувајќи со SNOTAM 0001 на 1 Јануари во 0000 UTC. Деталите ги има во одделот AD - SNOW PLAN.

Пред-полетен информативен билтен (PIB) е преглед на оперативно значајните NOTAM-и на сила, кој се изготвува пред летот. PIB се изготвува согласно правилата опишани во ICAO Annex 15 и ICAO Doc 8126.

Следните типови на Пред-полетен информативни билтен (PIB) се достапни во Аеродромските бироа на КЛ:

- Аеродромски PIB;
- Просторен PIB;
- Рутен PIB;
- PIB за Специфична рута.

Each AIC is numbered consecutively on a calendar year basis. The year is a part of the serial number of AIC, and is indicated by four digits (e.g. AIC A1/2020).

Checklist of AIC currently in force is issued at least once a year, at the end of every calendar year.

3.1.3.4 NOTAM and Pre-flight Information Bulletins (PIB)

NOTAM contain information concerning the establishment, withdrawal, condition or significant changes in any aeronautical facility, service, procedure or hazard, the timely knowledge of which is essential for personnel concerned with flight operations.

The text of each NOTAM contains the information in the order shown in the ICAO NOTAM Format. It is composed of the significations/uniform abbreviated phraseology assigned to the ICAO NOTAM Code complemented by ICAO abbreviations, indicators, identifiers, designators, call signs, frequencies, figures and plain language.

NOTAM are distributed in two series A and S.

Series A are distributed internationally and comprises information essential to operation of all flights operating into or over the territory of the Skopje FIR.

Series S – (SNOWTAM) are distributed internationally and comprises information notifying the presence of snow, slush, ice or standing water associated with snow, slush and ice on the movement areas. SNOWTAM are prepared in accordance with ICAO Annex 15, Appendix 2 and PANS-AIM, Doc 10066, Appendix 4, and are issued by the individual aerodrome directly. The SNOWTAM serial number resets at the beginning of each calendar year (begins with SNOWTAM 0001 on January 1 at 0000 UTC). Details are given in the Snow plan in the Aerodrome (AD) Part.

Pre-flight information bulletin (PIB) is a presentation of current NOTAM information of operational significance, prepared prior to flight. PIB-s are prepared in accordance with the rules described in ICAO Annex 15 and ICAO Doc 8126.

Following types of PIB can be obtained at ARO-s:

- Aerodrome PIB;
- Area PIB;
- Route PIB;
- Narrow route PIB.

МАКЕДОНСКИ

ENGLISH

3.1.3.5 Контролни листи и списоци за валидација на NOTAM

Контролна листа на важечки NOTAM-и се издава еднаш месечно преку EAD или AFTN. По издавањето на Контролната листа следи издавање на Списокот за валидација на NOTAM-и. Тој содржи текстуален приказ на важечките NOTAM-и, информација за бројот на последните издадени AIP AIRAC AMD, AIP AMD, AIP SUP, AIC, броевите на AIRAC-NOTAM кој што треба да станат ефективни, или доколку ги нема, NIL AIRAC известување, како и Контролна листа на важечки AIP SUP. Списокот за валидација на NOTAM-и се испраќа по пат на електронска пошта или факс и е достапен на барање на следниве адреси:

e-mail: aismac@mnavigation.mk

Fax: + 389 2 3112 026

3.1.3.6 Инструкции за набавка на публикации

Зборникот на воздухопловни информации може да се добие од Службата за воздухопловни информации при А.Д. М-НАВ во електронска форма во вид на .pdf документ.

Начинот на плаќање, формата и цените се објавуваат со AIC.

GEN 3.1.4 Систем за AIRAC

Со цел да се контролира и регулира текот на промени кои се прават во картите, рутните упатства и сл., промените се објавуваат на однапред одредени датуми во согласност со AIRAC циклусот.

Ваквиот тип на информации се публикуваат по пат на AIRAC AIP AMDT или AIRAC AIP SUP.

Доколку AIRAC AIP AMDT или AIRAC AIP SUP не можат да бидат навремено објавени, ќе биде издаден NOTAM по кој ќе следи издавање на AIP AMDT или AIP SUP..

AIRAC информациите се објавуваат најмалку 42 пред датумот на стапување како би пристигнале до корисниците најмалку 28 дена пред стапување на сила. Во случај на големи промени информациите се објавуваат 56 дена пред датумот на нивното стапување на сила.

На датумот на стапување на сила на AIRAC AIP AMDT или AIRAC AIP SUP се издава Trigger NOTAM, кој ги содржи краткиот опис на промената содржана во AIRAC AIP AMDT или AIRAC AIP SUP, датумот на стапување на сила и редниот број на AIRAC AIP AMDT или AIRAC AIP SUP. Trigger NOTAM станува ефективен на истиот ден на кој стапува на сила AIRAC AIP AMDT или AIRAC AIP SUP на кој се однесува и останува на сила 14 дена.

3.1.3.5 Checklist and lists of valid NOTAM

A Check Lists of valid NOTAM are issued monthly via EAD or AFTN. The Check List is followed by a printed Summary of NOTAM. It will contain a plain language presentation of the valid NOTAM, and information about the number of the latest issued AIP AIRAC AMD, AIP AMD, AIP SUP, AIC, the numbers of AIRAC-NOTAM to become effective, or if none, the NIL AIRAC notification, as well as Check List of valid AIP SUP. The Summary is distributed to the recipients via email or fax and is available on request from following addresses:

e-mail: aismac@mnavigation.mk

Fax: + 389 2 3112 026

3.1.3.6 Sale of publications

The Aeronautical Information Publications can be obtained from the Aeronautical Information Service of North Macedonia in electronic form (.pdf files)

Purchasing arrangements, media format and prices, will be notified by AIC.

GEN 3.1.4 AIRAC system

In order to control and regulate the flow of changes relating to amendments to charts, route-manuals etc., such changes, will be issued at predetermined dates, according to the AIRAC SYSTEM.

This type of information is published as AIRAC AIP AMDT and AIRAC AIP SUP.

If an AIRAC AIP AMDT or AIRAC AIP SUP cannot be produced due to lack of time, NOTAM will be issued followed by AIP AMDT or AIP SUP.

AIRAC information is published at least 42 days in advance of the effective date so that information will be received not later than 28 days before the effective date. For major changes publication date of at least 56 days in advance of the effective date is used.

Trigger NOTAM is issued on the publication date of AIRAC AIP AMDT or SUP, given brief description of the contents, effective date and reference number of the AIRAC AIP AMDT or SUP. Trigger NOTAM becomes effective on the same effective dates of AIRAC AIP AMDT or SUP. Trigger NOTAM remains in force for 14 days.

AIRAC датуми

AIRAC dates

2023	2024	2025	2026
26 JAN	25 JAN	23 JAN	22 JAN
23 FEB	22 FEB	20 FEB	19 FEB
23 MAR	21 MAR	20 MAR	19 MAR
20 APR	18 APR	17 APR	16 APR
18 MAY	16 MAY	15 MAY	14 MAY
15 JUN	13 JUN	12 JUN	11 JUN
13 JUL	11 JUL	10 JUL	09 JUL
10 AUG	08 AUG	07 AUG	06 AUG
07 SEP	05 SEP	04 SEP	03 SEP
05 OCT	03 OCT	02 OCT	01 OCT
02 NOV	31 OCT	30 OCT	29 OCT
30 NOV	28 NOV	27 NOV	26 NOV
28 DEC	26 DEC	25 DEC	24 DEC

GEN 3.1.5 Сервис за информации пред лет за аеродромот / хелиодромот

Во канцелариите на Аеродромско биро на КЛ Скопје и Охрид, по пат на пристап до Европската база на воздухопловни податоци (EAD), можат да се добијат сите статички податоци на државите кои се мигрирани на EAD, како и воздухопловни информации од:

- AIS публикации од сите земји членки на ECAC
- NOTAMи и информативни билтени пред летот (PIB) од повеќе земји светот.

Покрај ова, достапни се е AIPи во хартиена или електронска форма на CD од повеќе земји прикажани во подолната табела:

Аеродром/Aerodrome	Држава/State
Меѓународен аеродром Скопје Skopje International aerodrome	CD eAIP Albania, CD eAIP Republic Bulgarija, CD eAIP VFR Czech Republic, CD eAIP Italia, CD eAIP Republic Kosovo, CD eAIP United Kingdom, CD eAIP Bosnia and Herzegovina, CD eAIP Russian Federation, CD eAIP Republic Croatia
Св. Апостол Павле Охрид St. Appostel Paul Ohrid	NIL

GEN 3.1.6 Дигитален збир на податоци

HEMA

GEN 3.1.6 Digital data sets

NIL